

Arbeids- og sosialdepartementet
Postboks 8019 Dep

0030 Oslo

Kommunal Landspensjonskasse
Gjensidig forsikringsselskap
Org.nr. 938 708 606 Foretaksregisteret
Pb. 400 Sentrum, 0103 Oslo
Tlf. 05554
www.klp.no

Oslo, 6. januar 2017

Høringsuttalelse – Utkast til endringer i forskrift 3. juli 2014 nr. 949 om overgangsregler for uførepensjon fra lovfestet offentlig tjenstepensjonsordning som er innvilget med virkningstidspunkt før 1.januar 2015.

KLP viser til Arbeids- og sosialdepartementets høringsnotat utsendt 21. november 2016.

På generelt grunnlag er KLP positiv til at departementet løpende følger effektene av uførereformen, samt vurderer behov for justeringer dersom eksisterende regler medfører utilsiktede virkninger. KLP tar til etterretning at endringsforslagene ikke påvirker ytelsene til personer som har blitt uføre etter 2014.

KLP har vurdert departementets forslag, og vil i dette høringssvaret redegjøre for KLPs syn.

I punkt 1 kommenterer vi endringsforslaget knyttet til § 4 tredje- og fjerde ledd. I punkt 2 kommenterer vi forslaget til ny § 4a. I punkt 3 kommenteres ikrafttredelsestidspunkt.

1. KLPs merknader til endringsforslag knyttet til § 4 tredje- og fjerde ledd

Kommentarer til § 4 tredje ledd

Forslaget til utvidelsen av § 4 tredje ledd lyder:

"Det samme gjelder når økt uføretrygd avløser arbeidsavklaringspenger som har vært innvilget etter folketrygdloven § 11-13 første ledd bokstav c".

a) Bør forslaget også gjelde der AAP i ventetid er innvilget før 01.01.2015?

Det er foreslått at endringen skal gis virkning fra 1.januar 2015. I høringsnotatet side 5 tredje avsnitt skriver departementet følgende:

" Dette betyr at personer som mottok delvis uførepensjon fra offentlig tjenstepensjon ved inngangen av 2015, i kombinasjon med en konvertert uføretrygd, og som senere får AAP mens uføresøknaden ferdigbehandles, skal omfattes av overgangsforskriften § 4 tredje ledd når AAP senere erstattes av økt uføretrygd i folketrygden".

Ordlyden i den foreslåtte utvidelsen av § 4 tredje ledd sett i sammenheng med ovennevnte kommentar fra departementet, taler for at forslaget ikke skal gjelde i de tilfeller der det før 1.januar 2015 er innvilget gradert uførepensjon i kombinasjon med AAP i ventetid, og det etter 31.12.2014 innvilges økt uføretrygd. Potensielt vil det være tilfeller der nevnte kombinasjon av AAP i ventetid ble innvilget inntil 8 måneder før 01.01.2015 og som fikk innvilget økt uføretrygd etter 31.12.2014. Resultatet i disse tilfeller blir omregning til nytt regelverk etter 01.01.2015. Forskjellen er at disse sakene er konvertert med kombinasjonen uførepensjon og AAP i ventetid, men ut over det kan ikke KLP se at slike tilfeller skiller seg fra de tilfeller forslaget omfatter.

Eksempel:

Har løpende gradert uførepensjon fra folketrygden og fra tjenstepensjonsordningen. Den 01.10.2014, søker vedkommende om økt uføregrad i uførepensjonen. På grunn av saksbehandlingstid i NAV innvilges AAP i ventetid. Den 20.01.15 innvilges økt uføregrad i uføretrygden. AAP faller bort og erstattes med økt uføretrygd. Siden AAP faller bort skal saken regnes om etter nytt regelverk hos tjenstepensjonsordningen fra 20.01.15. Hvis NAV hadde brukt kortere tid på å behandle søknaden og fattet vedtak om økt uføretrygd før 31.12.14, ville saken ikke blitt omregnet til nytt regelverk pr.01.01.15.

KLP ber departementet vurdere om også folketrygdens kombinasjon av gradert uførepensjon og AAP i ventetid før 01.01.2015, og som etter 31.12.2014 får avløst AAP i ventetid med økt uføregrad i uføretrygden, også bør omfattes av aktuelle bestemmelse.

b) NAV bør melde fra til tjenstepensjonsordningen når AAP er gitt etter ventetidsbestemmelsen

Forslaget i § 4, tredje ledd går ut på at når økt uføregrad i uføretrygd avløser AAP gitt etter folketrygdloven § 11-13 første ledd bokstav c, så skal uførepensjonen fra tjenstepensjonen ikke omregnes etter nytt regelverk. Departementet skriver på side 5 tredje avsnitt følgende:

" En slik løsning forutsetter at tjenstepensjonsleverandørene kontakter Arbeids – og velferdsetaten i saker hvor det viser seg at AAP utbetales i en kortere periode enn 9 måneder. Dette for å bringe på det rene om AAP ble innvilget med hjemmel i folketrygdloven § 11-13 første ledd bokstav c".

Ovennevnte løsning som departementet skisserer kan fungere tilfredsstillende når det gjelder å identifisere aktuelle uføresaker tilbake i tid.

Ovennevnte løsning vil være lite hensiktsmessig for uføresaker fremover i tid. Det som faktisk skjer i en typisk uføresak er følgende:

Når det innvilges AAP mottar KLP nesten umiddelbart en elektronisk melding fra NAV. I meldingen fra NAV fremkommer det ikke hvilken hjemmel AAP er innvilget etter. I tråd med overgangsforskriften skal uføresaken da regnes om etter nytt regelverk. Etter en tid får KLP ny elektronisk melding fra NAV om at uføregraden i uføretrygden er øket og AAP er opphørt. Løsningen som departementet da viser til er at tjenstepensjonsleverandørene på dette tidspunkt skal kontakte NAV med spørsmål om AAP var innvilget etter

ventetidsbestemmelsen. Når det viser seg at dette var tilfellet, må KLP regne saken om igjen til regelverket som gjaldt for konverterte uføresaker.

KLP mener derfor at den elektroniske meldingen fra NAV bør være merket når AAP er gitt etter ventetidsbestemmelsen. Hvis ikke aktuelle hjemmelsgrunnlag følger den elektroniske meldingen, vil dette skape lite forutberegnelighet for pensjonsmottakeren. Først vil uførepensjonen bli omregnet etter nytt regelverk som medfører nedgang i pensjonsutbetalingen i inntil 8 måneder. Deretter vil uførepensjonen igjen bli omregnet etter konverteringsregelverket. Dette vil også medføre ekstra administrasjon og kostnader for tjenstepensjonsordningene.

Vi ber derfor departementet om å tilrettelegge for en enklere administrasjon av disse tilfellene, ved at hjemmelsgrunnlaget for AAP følger den elektroniske meldingen fra NAV til tjenstepensjonsordningene.

Kommentarer til § 4 fjerde ledd:

Departementet skriver på side 5 fjerde avsnitt følgende:

"Departementet foreslår samtidig nødvendige presiseringer i § 4 fjerde ledd, for at det skal gå klart fram hvilke typer endringer i folketrygden som medfører at pensjonen fra tjenstepensjonsordningen skal omregnes etter nytt regelverk".

Ordlyden i nåværende overgangsforskrift er ikke tydelig på hvilke tilfeller som omfattes eller ikke. Dette kan bekreftes gjennom flere ankesaker til Trygderetten. Trygderetten har blant annet i ankesak 16/00493 og 16/00813 gitt avklaring på hvordan aktuelle bestemmelser i overgangsforskriften skal forstås, som for øvrig er i tråd med det departementet har ment og som departementet nå ønsker å få presisert i § 4 fjerde ledd.

Men slik som forslaget er utformet kan ikke KLP se at bestemmelsen er blitt tydeligere.

Overgangsforskriften § 4 fjerde ledd lyder i dag:

"Dersom det er innvilget hel eller gradert gammel uførepensjon uten at det er innvilget ytelse fra folketrygden eller avtalefestet pensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning før fylte 65 år, og det senere blir innvilget slike ytelser, skal uførepensjonen fullt ut beregnes etter tjenstepensjonslovene. Når det er innvilget hel eller gradert gammel uførepensjon i kombinasjon med arbeidsavklaringspenger i folketrygden, skal uførepensjonen fullt ut beregnes etter tjenstepensjonslovene når det innvilges uføretrygd i folketrygden".

Forslaget til § 4 fjerde ledd lyder:

"Dersom det er innvilget hel eller gradert gammel uførepensjon uten at det er innvilget ytelse fra folketrygden eller avtalefestet pensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning før fylte 65 år, og det senere blir innvilget slike ytelser, skal uførepensjonen fullt ut beregnes etter tjenstepensjonslovene. Det samme gjelder når en av ytelsene erstattes av en annen ytelse som nevnt eller faller bort".

Første punktum i bestemmelsen er foreslått videreført. Dette omfatter tilfeller der det kun forelå uførepensjon fra tjenstepensjonsordningen før 01.01.2015, altså en usamordnet uførepensjon.

Andre punktum er erstattet med ny setning: "*Det samme gjelder når en av ytelsene erstattes av en annen ytelse som nevnt eller faller bort*".

KLP er av den oppfatning at det kan oppstå tvil om hvilke ytelser som omfattes av ordlyden og hvilke ytelser det vises til. Dette skaper en uklarhet hva gjelder kombinasjonen uførepensjon fra tjenstepensjonsordningene og AAP eller uførepensjon fra folketrygden før 01.01.2015.

Slik ordlyden i bestemmelsen er foreslått, mener vi det kan reises spørsmål i forhold til om saken skal omregnes der det skjer en endring i Nav ytelsen etter 01.01.15. For eksempel der en har arbeidsavklaringspenger fra før 01.01.15 og denne opphører etter 01.01.15.

KLP erfarer at det er vanskelig for pensjonistene å forstå bestemmelsen. At ordlyden er så klar at den ikke gir rom for tvil, vil derfor være hensiktsmessig både i forhold til pensjonsleverandørene, men også pensjonistene.

Vi reiser spørsmål om en eksempelvis kan innta klare typetilfeller, eller presisere i teksten hvilke ytelser som menes uten å gå innom definisjonen i § 2 bokstav d. Dersom det ikke inntas typetilfeller i ordlyden, anbefaler KLP at det i 2. setning vises til definisjonen i § 2 bokstav d og avtalefestet pensjon før 65 år.

Vi ber departementet om å vurdere å spisse forslaget mer, slik at en lettere kan lese hvilke endringer som skal medføre at uførepensjon fra tjenstepensjonsordningene skal omregnes etter nytt regelverk.

2. KLPs merknader til knyttet til ny § 4a

Departementets forslag til ny § 4 a lyder:

"Det gis et tillegg etter andre ledd til ny uførepensjon til personer som har gammel delvis uførepensjon fra tjenstepensjonsordningen, uten motsvarende ytelse i folketrygden, og som 1.januar 2015 eller senere får arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd fra folketrygden.

Tillegget skal fastsettes til et beløp svarende til differansen mellom 66 prosent av pensjonsgrunnlaget uførepensjonen var beregnet etter og summen av faktisk folketrygdytelse og ny uførepensjon.

Tillegget skal justeres for uføregrad og reduseres mot arbeidsinntekt på samme måte som uførepensjonen for øvrig".

a) Skal tillegget beregnes en eller flere ganger når ytelsen og dermed beregningsgrunnlaget i folketrygden endres?

Etter ordlyden i forslaget skal tillegget gis i de tilfeller der folketrygden innvilger AAP eller uføretrygd etter 1.januar 2015. Ett tolkningsalternativ kan da være at tillegget kun fastsettes en gang, ved innvilgelse av AAP eller uføretrygd.

Som departementet redegjør for på side 6 andre avsnitt, er det ulik beregning for AAP og uføretrygd. Det fremgår ikke klart av forslaget om tillegget skal beregnes på nytt dersom ytelsen i NAV endres.

KLP ber departementet gjøre nærmere rede for om tillegget kun skal fastsettes en gang eller om det skal beregnes på nytt når eksempelvis AAP erstattes med uføretrygd. Enten med et lavere eller høyere beregningsgrunnlag.

b)"Faktisk folketrygdytelse" og "ny uførepensjon"

I forslaget fremkommer det at tillegget beregnes ved å ta 66 prosent av pensjonsgrunnlaget av tidligere innvilget uførepensjon, og trekke fra faktisk folketrygdytelse og ny uførepensjon.

KLP legger til grunn at "faktisk folketrygdytelse" og "ny uførepensjon", er selve hovedytelsen uten barnetillegg og gjenlevendetillegg. Dersom dette ikke er korrekt bes departementet om å tydeliggjøre dette i forskriften.

c) G-regulert pensjonsgrunnlag

I forslaget fremkommer det at utgangspunktet for beregningen er 66 prosent av pensjonsgrunnlaget av tidligere innvilget uførepensjon.

KLP legger til grunn at beregningen skal ta utgangspunkt i 66 prosent av det G-regulerte pensjonsgrunnlaget. Hvis dette ikke er korrekt bes departementet om å kommentere dette.

3. Ikrafttredelse

Departementet foreslår at endringene trer i kraft straks og gis virkning fra 1.januar 2015.

KLP tar forslag til virkningstidspunkt til etterretning.

Når det gjelder ikrafttredelsestidspunkt, bes departementet vurdere om tidspunkt kan settes noen måneder frem i tid. De foreslåtte reglene vil kreve nødvendige systemtilpassinger m.m. Videre vil et ikrafttredelsestidspunkt før en har systemer til å behandle sakene, føre til urimelig forsinkelsesrenteutbetalinger for tjenstepensjonsleverandørene.

Med vennlig hilsen
for Kommunal Landspensjonskasse

Siv Holland
Avdelingsleder

Rune Torstensrud
Juridisk rådgiver